

Bilag 1

Korrektioner og bemærkninger til budgetforslag 2018

Budgetforslag 2018 (augustindstillingen)

Indholdsfortegnelse

1. Budgetforslag 2018 – forudsætninger og overblik.....	4
1.1. Budgetforslagets forudsætninger (skatteprocent m.v.)	4
1.2. Ændrede skøn for pris- og lønudvikling	4
1.3. Samlede udgifter	4
1.4. Serviceramme i budgetforslaget for 2018	5
1.5. Bruttoanlæg i budgetforslaget for 2018	6
1.6. Puljer under Økonomiudvalget	7
1.6.1. Puljer vedrørende service.....	7
1.6.2. Puljer vedrørende anlæg.....	10
1.6.3. Puljer vedrørende overførsler mv.	12
2. Udvalgenes serviceudgifter i budgetforslag 2018.....	14
2.1. Serviceudgifter fordelt på udvalg.....	14
2.2. DUT-pulje vedrørende serviceudgifter	14
2.3. Fællesordninger og kommunens fællessystemer	15
2.4. Bevillinger der udløber i 2018	17
2.5. Movia	18
2.6. Administrationsbidrag til Udbetaling Danmark.....	19
2.7. Tjenestemandspensioner	21
2.8. Vederlag til varetagelse af kommunale hverv.....	22
2.9. Opdatering af model for indtægtsniveau på betalingsparkeringsområdet	22
2.10. Analyse af tabslån	23
2.11. Socioøkonomisk udvikling på ældre- og sundhedsområdet	23
2.12. Kræftplan IV og Demenshandlingsplan, jf. økonomiaftalen for 2018	23
3. Udvalgenes anlægsudgifter i budgetforslag 2018.....	24
3.1. Anlægsudgifter fordelt på udvalg	24
3.2. Maksimalpriser i byggeriet	24
4. Udvalgenes overførsler mv. i budgetforslag 2018.....	25
4.1. Overførsler mv. fordelt på udvalg.....	25
4.2. DUT-pulje vedrørende overførsler mv.	25
4.3. Nyt niveau for særligt dyre enkeltsager	26
4.4. Kommunal medfinansiering af sundhedsvæsnets (KMF)	27
4.5. Beskæftigelsestilskud.....	28
4.6. Pulje til neutralisering af råderumseffekt for overførselsudgifter.....	29

4.7. Ændret skøn for efterspørgselsstyrede overførsler	29
5. Finansposter	30
5.1. Budgettering af finansposter	30
5.2. Finansposter	30
5.3. Skatter	31
5.4. Tilskud og udligning	33
5.5. Renter	34
5.6. Balanceforskydninger	34
5.7. Halvårsregnskab for 2017	35
6. Den videre budgetproces mv.....	36
6.1. Tidsplan.....	36
6.2. Den faseopdelte budgetproces	36
6.3. Kommende sager med betydning for budget 2018	36
6.3.1. Indstilling ”Tekniske ændringsforslag til budget 2018” (TÆF)	36
6.3.2. Indstilling vedrørende valg af selvbudgettering eller statsgaranti	37
6.4. Overløb fra tidligere budgetaftaler, overførselssager samt beslutninger i Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen	37
6.5. Status på anvendelse af Kvantum i budgetprocessen.....	37

1. Budgetforslag 2018 – forudsætninger og overblik

1.1. Budgetforslagets forudsætninger (skatteprocent m.v.)

Budgetforslaget for 2018 bygger på følgende forudsætninger:

- En uændret skatteprocent på 23,8 pct.
- En uændret grundskyldspromille på 34
- En uændret dækningsafgiftspromille på forretningsejendomme på 9,8
- Gældsafdrag på 202 mio. kr.
- Statstilskud og udligning i overensstemmelse med økonomiaftalen mellem KL og regeringen, herunder er det betingede bloktilskud indarbejdet, da det forudsættes, at aftalen overholdes.

1.2. Ændrede skøn for pris- og lønudvikling

Efter indgåelsen af økonomiaftalen med regeringen offentliggjorde KL nye skøn for pris- og lønudviklingen. Reguleringen af budgetforslag 2018 som følge af disse nye skøn er indarbejdet i udvalgenes budgetforslag 2018, jf. tabel.

Tabel. Nye og gamle p/l-skøn

Område	Skøn fra budgetbidrag (maj) 2017-2018	Nye skøn der indarbejdes i budgetforslaget 2017-2018
Drifts p/l	2,20 pct.	1,70 pct.
Anlægs p/l	1,80 pct.	2,40 pct.
Satsregulering	2,00 pct.	2,00 pct.
P (priser)	1,93 pct.	2,16 pct.
L (løn)	2,30 pct.	1,52 pct.
Regional p/l	1,80 pct.	1,60 pct.

1.3. Samlede udgifter

Tabel. Københavns Kommunes samlede udgifter i budgetforslag 2018

Mio. kr., 2018 p/l	Service	Nettoanlæg	Overførsler mv.	I alt
Nettoudgifter	24.717	6.520	10.351	41.588

Note: Jf. definitioner i kapitel 2, 3 og 4.

Københavns Kommunes nettoudgifter udgør i alt 41,6 mia. kr. fordelt med 24,7 mia. kr. til service, 6,5 mia. kr. til nettoanlæg og 10,4 mia. kr. til overførsler mv. Se kapitel 2-4 for en gennemgang af ændringer under de tre styringsområder. Samtlige korrektioner af budgetrammerne siden juniindstillingen fremgår af bilag 14.

1.4. Serviceramme i budgetforslaget for 2018

KL har opgjort Københavns Kommunes servicemåltal til 25.166 mio. kr. Det medfører nedenstående serviceramme for budget 2018, når de nye effektiviseringsforslag fra effektiviseringsstrategi 2018 indregnes.

Tabel. Serviceramme i budgetforslag for 2018

Mio. kr., 2018 p/l	BF2018
Servicemåltal	25.166
Serviceudgifter i budgetforslag 2018*	24.876
Effektiviseringer (ES2018)	-406
Ny kernevelfærd mv.	100
Pulje til Kræftplan IV og Demenshandlingsplan, jf. ØA2018	7
Serviceudgifter budget 2018	24.577
- Ikke finansieret service	
Servicebufferpulje	185
Forskel til måltal	405

Note: * Samlede serviceudgifter på 24.717 mio. kr. korrigeret for allerede indarbejdede effektiviseringer samt pulje til Kræftplan IV og Demenshandlingsplan.

Effektiviseringspotentiale

Det samlede effektiviseringspotentiale på service udgør 406,0 mio. kr., hvoraf de 167,5 mio. kr. er stigende profiler fra tidligere år, som allerede er indarbejdet i udvalgenes budgetrammer, jf. bilag 4. Nye effektiviseringsforslag på i alt 238,5 mio. kr. i 2018 indgår i budgetforhandlingerne.

Servicebufferpulje

Inden for den opstillede serviceramme er der afsat en servicebufferpulje på 184,5 mio. kr. i budgetforslag 2018, der gør det muligt at overføre decentral opsparring mv. fra 2017 til 2018. Servicebufferpuljen er forhøjet med 65 mio. kr. ift. niveauet i IC2018 til 185 mio. kr. i budgetforslag 2018, og gør det muligt at overføre decentral opsparring mv. fra 2017 til 2018. Det forhøjede niveau skal bl.a. ses i lyset af, at der ifm. overførselssagen 2016-17 blev overført 192 mio. kr.

Fra og med budget 2014 må generelle reserver på service maksimalt udgøre 1 pct. af de budgetterede nettoserviceudgifter i den enkelte kommune, jf. Økonomi- og Indenrigsministeriets budget- og regnskabssystem for kommuner. I Københavns Kommune falder servicebufferpuljen og puljen til uforudsete udgifter – service ind under denne betegnelse. Da der er afsat 67,2 mio. kr. i puljen til uforudsete udgifter, vil de generelle reserver i alt udgøre 251,7 mio. kr., hvilket svarer til 1,0 pct. af nettoserviceudgifterne ved fuld udnyttelse af servicerammen. Københavns Kommune overholder dermed kravet.

Ny kernevelfærd mv.

Økonomiudvalget har en målsætning om, at der skal være mulighed for at anvende 100 mio. kr. til ny kernevelfærd samt bevillingsudløb i budgetforhandlingerne.

Pulje til Kræftplan IV og Demenshandlingsplan, jf. økonomiaftalen for 2018

Med augustindstillingen afsættes en pulje til tiltag på ældre- og sundhedsområdet, som er finansieret i Aftalen om kommunernes økonomi for 2018. Det drejer sig bl.a. om initiativer i den kommunale kræftindsats jf. Kræftplan IV og udmøntning af den nationale demenshandlingsplan, jf. afsnit 2.12. Puljen udmøntes med vedtagelsen af budget 2018.

Serviceråderum

Ud over de 100 mio. kr. til kernerdrift og aktiviteter der udløber genstår der serviceraåderum på 405 mio. kr. Det bemærkes, at prioritering af midler til serviceudgifter har betydning for kommunens finansielle råderum. Anvendelse af serviceraåderummet vil indebære en reduktion af det finansielle råderum og begrænser bl.a. kommunens manøvre muligheder på anlægssiden.

1.5. Bruttoanlæg i budgetforslaget for 2018

Med økonomiaftalen for 2018 er der indlagt et loft over kommunernes budgetterede anlægsniveau i 2018, og 1 mia. kr. af bloktilskuddet er gjort betinget af, at kommunernes budgetterede anlægsudgifter holder sig inden for den aftalte udgiftsramme under hensyntagen til det samlede budgetterede niveau for drifts- og anlægsgudgifter.

Kommunerne er ikke underlagt en egentlig anlægssanktion i 2018 i forbindelse med regnskabet, men regeringen og KL er enige om, at det aftalte niveau ikke skal overskrides, jf. økonomiaftalen for 2018:

”Regeringen og KL er enige om, at det er en central forudsætning for økonomiaftalen, at den aftalte kommunale anlægssamme i 2018 overholdes i både budgetterne og regnskaberne.”

Det samlede kommunale niveau for bruttoanlægsgudgifterne er øget fra 16,3 mia. kr. i 2017 til 17,0 mia. kr. i 2018. Københavns Kommune har tidligere indmeldt et anlægsniveau for 2018 på 3.358 mia. kr. til KL i forbindelse med den faseopdelte budgetproces. Der kan i lighed med 2017 blive behov for, at Københavns Kommune tilpasser anlægssområdet i budgetlægningen. Bruttoanlægsgudgifterne udgør i budgetforslaget 7,3 mia. kr. i 2018. Der pågår på nuværende tidspunkt arbejde med at foretage en realistisk periodisering af udvalgenes bruttoanlægsgudgifter med Anlægsoversigten. Det forventes på den baggrund, at bruttoanlægsgudgifterne forud for budgetforhandlingerne vil være lavere end det indmeldte niveau.

Økonomiforvaltningen vil løbende vurdere, om der er behov for yderligere udskydelser af anlæg for at overholde kommunens andel af niveauet fra økonomiaftalen. Såfremt anlægssniveauet i 2018, efter der er indgået en budgetaftale for 2018, overskrider Københavns Kommunes andel af anlægsgudgifterne i økonomiaftalen, bemyndiges Økonomiforvaltningen i lighed med tidligere år til at reperiodisere anlægsmidler samt foretage justeringer af teknisk karakter mellem styringsområder.

1.6. Puljer under Økonomiudvalget

I budgetforslaget for 2018 er der indarbejdet en række puljer, der skal udmøntes i indstillingen ”Tekniske ændringsforslag til budgetforslag 2018” (TÆF) eller i løbet af budgetåret 2018.

1.6.1. Puljer vedrørende service

Tabel. Puljer vedrørende service

1.000 kr., løbende p/l	Udmøntning	2018	2019	2020	2021
Pulje til investering i kernevelfærden, service, budget 2017	Overførselssager og budgetaftaler	14.239	0	0	0
Pulje til investering i kernevelfærden, service, IC 2018	Overførselssager og budgetaftaler	115.000	0	0	0
Innovationspulje, IC 2018	Overførselssager og budgetaftaler	10.000	0	0	0
Pulje vedrørende nyt niveau for indtægter fra betalingsparkering	TÆF	8.948	1.869	-486	-11.510
Pulje til overenskomstfornyelse	Løbende	23.770	26.762	27.431	28.117
Puljen til uforudsete udgifter, service	Løbende	67.175	67.175	67.175	67.175
Pulje til Kræftplan IV og Demenshandlingsplan, jf. ØA2018	Budgetaftale 2018	6.920	8.504	7.110	8.671
Pulje til vedligeholdelsesbidrag vedr. demografi	Løbende, når anlæg står færdigt	5.292	6.117	6.481	7.112
Puljer til driftsudgifter til endnu ikke færdiggjorte anlægsprojekter	Løbende, når anlæg står færdigt	34.369	45.977	58.389	62.459
DUT-pulje service	TÆF	8.877	11.042	10.065	10.317
Pulje til TÆF-korrektioner service	TÆF	15.909	16.905	12.046	10.135
I alt		310.499	184.351	188.211	182.476

*Udgifterne i denne tabel er angivet i løbende priser, og udgiftsbeløbene for 2019-21 afviger derfor fra de øvrige afsnit, hvor udgifterne er angivet i 2018-priser.

Pulje til investering i kernevelfærden, budget 2017

Efter Overførselssagen 2016-2017 reterer der 14,2 mio. kr. i puljen, som er blevet periodiseret til 2018. Puljen udmøntes i forbindelse med forhandlingerne om budget 2018, jf. bilag 7.

Pulje til investering i kernevelfærden, IC 2018

Med IC2018 blev der afsat 115,0 mio. kr. til implementeringsudgifter vedrørende effektiviseringsstrategien for 2018. Puljen udmøntes med overførselssag 2017-2018 og vedtagelse af budget 2019.

Innovationspulje, IC 2018

Med IC2018 blev der afsat 10,0 mio. kr. til en innovationspulje i forbindelse med effektiviseringsstrategien for 2018. Puljen udmøntes med overførselssag 2017-2018 og vedtagelse af budget 2019.

Pulje vedrørende nyt niveau for indtægter fra betalingsparkering

Indtægterne fra betalingsparkering justeres hvert år som følge af pris- og lønudviklingen, men da taksterne skal rundes til hele kr., følger pris- og lønudviklingen for indtægterne en anden beregningsmodel end resten af budgettet. Det medfører mindreindtægter på 8,9 mio. kr. i forhold til det forventede, jf. afsnit 2.9.

Pulje til overenskomstfornyelse

Der er afsat en varig pulje på i alt 23,8 mio. kr. under Økonomiudvalget til centrale udgifter aftalt ved overenskomstfornyelsen i 2015. Puljen udmøntes løbende efter opkrævning fra KL.

Pulje til uforudsete udgifter

Puljen til uforudsete serviceudgifter i 2018 er fastholdt på 67,2 mio. kr. Puljen bliver udmøntet i løbet af 2018.

Pulje til Kræftplan IV og Demenshandlingsplan, jf. økonomiaftalen for 2018

Med augustindstillingen afsættes en pulje til tiltag på ældre- og sundhedsområdet, som er finansieret i Aftalen om kommunernes økonomi for 2018. Det drejer sig bl.a. om initiativer i den kommunale kræftindsats jf. Kræftplan IV og udmøntning af den nationale demenshandlingsplan, jf. afsnit 2.12. Puljen udmøntes med vedtagelsen af budget 2018.

Pulje til vedligeholdelsesbidrag vedrørende demografi

Puljen indeholder midler til vedligeholdelsesbidrag til endnu ikke færdiggjorte anlægsprojekter, der vedrører de demografiregulerede områder. Der resterer 5,3 mio. kr. i 2018, jf. bilag 11. Puljen udmøntes løbende.

Vedligeholdelsesbidraget dækker KEID's udgifter til udvendigt vedligehold af bygninger mv. og er pr. 1. januar 2016 udgået af demografimodellen. Bidraget er nu bevillingsstyret under KEID. Der vil være en overgangsperiode, hvor anlægsprojekter på de demografiregulerede områder, der er vedtaget i tidligere budgetter, bliver færdige, men hvor der ikke er bevilget vedligeholdelsesbidrag sammen med anlægsmidlerne. Der er derfor med augustindstillingen for budget 2016 oprettet en central pulje under Økonomiudvalget, som kan dække udgifter til vedligeholdelsesbidrag for de demografiregulerede områder i overgangsperioden. Såfremt udgifter til vedligeholdelsesbidrag ikke kan dækkes af puljen i det enkelte år, vil midlerne blive opkrævet i forvaltningerne.

Puljer til driftsudgifter til endnu ikke færdiggjorte anlægsprojekter

Under Økonomiudvalget ligger en række puljer til driftsudgifter til endnu ikke færdiggjorte anlægsprojekter. Puljerne udgør i alt 34,4 mio. kr. i 2018. Når anlægsprojekterne er færdiggjorte overføres de tilsvarende driftsmidler i en sag om bevillingsmæssige ændringer. I bilag 11 fremgår en oversigt over de anlægsprojekter under opførelse, hvor der optræder driftsmidler under Økonomiudvalget.

Økonomiforvaltningen har i samarbejde med de øvrige forvaltninger foretaget en gennemgang af de afsatte puljemidler med henblik på at undersøge, om der er overskydende midler i puljerne til afledte driftsudgifter. Gennemgangen har vist, at der er et antal anlægsprojekter, hvor det forventede ibrugtagningstidspunkt er udskudt i forhold til det oprindeligt forventede. Det betyder, at der i alt kan frigøres 7,7 mio. kr. af de afsatte driftsmidler i 2018-21, som kan indgå i forhandlingerne om budget 2018.

DUT-pulje service

Ved lovændringer bliver kommunerne kompenseret af staten som følge af DUT-princippet. Hvert år afsættes der en pulje i budgetforslaget til at håndtere konsekvensen af lovændringer. Puljen udgør 8,9 mio. kr. i 2018 og udmøntes til forvaltningerne med TÆF, jf. afsnit 2.2.

Pulje til TÆF-korrektioner service

Forventningerne til gevinstrealisering af systembesparelser vedrørende Kvantum er ændret, jf. bilag 9. Ændringerne udmøntes til forvaltningerne med de tekniske ændringsforslag til budgetforslag 2018.

Herudover er budgettet for Københavns Kommunes betaling til Udbetaling Danmark justeret. Merudgifterne på 12,3 mio. kr. i 2018 placeres i en pulje, som udmøntes til Kultur- og Fritidsforvaltningen med de tekniske ændringsforslag til budget 2018.

Endelig indeholder puljen korrektioner vedrørende mindreudgifter til IT-systemer, der overgår til Udbetaling Danmark. Puljen udmøntes til Kultur- og Fritidsforvaltningen med de tekniske ændringsforslag til budgetforslag 2018, jf. afsnit 2.6.

For yderligere om TÆF, henvises der til afsnit 6.3.1.

Tabel. Pulje til TÆF-korrektioner

1.000 kr., løbende p/l	2018	2019	2020	2021
Revideret gevinstrealisering Kvantum	18.540	13.702	14.045	14.396
Øget bidrag til Udbetaling Danmark	12.256	18.462	13.642	11.770
Overdragelse af IT-systemer til Udbetaling Danmark	-14.887	-15.259	-15.640	-16.032
TÆF i alt	15.909	16.905	12.046	10.135

Øvrige puljer

Det kan supplerende oplyses, at der i KEIDs driftsbudget er afsat en pulje til salgsreservationsleje på 20,0 mio. kr. i 2018. Puljen afsættes i henhold til principperne for salgsreservationsleje, som blev besluttet i forbindelse med budget 2014.

1.6.2. Puljer vedrørende anlæg

Tabel. Centrale puljer - anlæg

1.000 kr., løbende p/l		2018	2019	2020	2021
Pulje til investering i kernevelfærden, anlæg, budget 2017	Løbende	119.612	0	0	0
Investeringspulje til effektiviseringsforslag, anlæg, IC 2018	Løbende	325.000	0	0	0
Puljen til uforudsete udgifter, anlæg	Løbende hvis behov	27.472	27.769	28.070	28.374
Pulje til bygherrerreserve – renovering af skoler	Løbende hvis behov	7.741	16.496	23.648	27.674
Pulje til bygherrerreserve – til opførsel af nye skoler	Løbende hvis behov	5.305	0	0	0
Pulje til bygherrerreserve – helhedsrenovering af 10 skoler	Løbende hvis behov	30.542	43.790	51.244	0
Europaskole, anlæg	Løbende hvis behov	8.128	0	0	0
Pulje til ekstraordinære udgifter til anlæg af daginstitutioner besluttet i budget 2014	Løbende hvis behov	2.081	0	0	0
Parkering, P-anlæg	Når indstilling om køb af p-anlæg behandles	6.255	0	0	0
Oprensning af forurening mv. til daginstitution ved Sølund	Når anlægsindstilling behandles	21.181	0	0	0
Sølund - Miljø- og nedrivningsafgifter	Når anlægsindstilling behandles	0	28.957	0	0
Pulje til genopretning af veje og broer mv.	Budget 2018	157.000	0	0	0
Pulje til genopretning af bygninger	Budget 2018	200.000	0	0	0
Pulje til grundkøb	Løbende	100.000	0	0	0
I alt		1.010.317	117.012	102.962	56.048

*Udgifterne i denne tabel er angivet i løbende priser, og udgiftsbeløbene for 2019-21 kan derfor afvige fra de øvrige afsnit, hvor udgifterne er angivet i 2018-priser.

Anm.: Puljen til uforudsete udgifter er opgjort eksklusiv teknisk reperiodisering på 12,7 mio. kr.

Pulje til investering i kernevefærden, budget 2017

Efter Overførselssagen 2016-2017 refterer der 119,6 mio. kr. i puljen, som er blevet periodiseret til 2018. Puljen udmøntes i forbindelse med vedtagelse af budget 2018, jf. bilag 7.

Pulje til investering i kernevefærden, IC 2018

Med IC2018 blev der afsat 325,0 mio. kr. i 2018 til implementeringsudgifter vedrørende effektiviseringsstrategien for 2018. Puljen udmøntes med overførselssag 2017-2018 og vedtagelse af budget 2019.

Puljen til uforudsete udgifter

Puljen til uforudsete anlægsudgifter i 2018 udgør 27,5 mio. kr. Puljen udmøntes i løbet af 2018.

Pulje til bygherrerreserve – reovering af skoler

I budgetaftale 2015 blev der afsat en pulje til bygherrerreserve og reserve til uforudsete udgifter i anlægsfasen til opførelsen af nye skoler. Med Overførselssagen 2016-2017 blev der afsat yderligere 64,4 mio. kr. til bygherrerreserve i perioden 2018-2021 (2018-pl) i forbindelse med helhedsreovering af fire skoler. Puljen udgør 7,7 mio. kr. i 2018 og udmøntes løbende efter behov.

Pulje til bygherrerreserve – til opførelse af nye skoler

I budgetaftale 2015 blev der afsat en pulje til bygherrerreserve og reserve til uforudsete udgifter i anlægsfasen til opførelse af nye skoler. Der refterer 5,3 mio. kr. i puljen i 2018. Puljen udmøntes løbende efter behov.

Pulje til bygherrerreserve – helhedsreovering af 10 skoler

Der blev med budget 2017 afsat midler til helhedsreovering af 10 skoler. I denne forbindelse er der afsat en pulje under Økonomiudvalget til bygherrerreserve. Puljen udgør 30,5 mio. kr. i 2018 og udmøntes løbende efter behov.

Europaskole anlæg

Der er i 2018 reserveret en pulje på 8,1 mio. kr. til anlægssagen om Europaskolen, herunder til finansiering af eventuelle stigninger i Byggeomkostningsindekset for Boliger ift. KL's pris og lønskøn for anlæg.

Pulje til ekstraordinære udgifter til daginstitutioner i 2014, budget 2014

Med budget 2014 blev der afsat midler til ekstraordinære udgifter, midlertidige foranstaltninger, forening og grundkøb, der vedrører daginstitutionerprojekter besluttet i budget 2014. Der refterer 2,1 mio. kr. i puljen i 2018.

Parkering, P-anlæg

Med budget 2016 blev der afsat en pulje på 6,3 mio. kr. i 2018 til indkøb af P-anlæg. Puljen udmøntes til Teknik- og Miljøforvaltningen i forbindelse med indstillingen ”Udmøntning af uforbrugte anlægsmidler fra tidligere p-aftaler”, som forventes vedtaget af Borgerrepræsentationen 24. august 2017.

Oprensning af forurening mv. til daginstitution ved Sølund

Der er i 2018 afsat en pulje på 21,1 mio. kr. vedrørende merudgifter til oprensning af forurenede grund i forbindelse med flytningen af daginstitutionen ved Plejecentret Sølund, jf. IC2015.

Sølund - Miljø- og nedrivningsafgifter

I budget 2015 blev der afsat en pulje på 28,1 mio. kr. til eventuelle miljø- og nedrivningsafgifter i forbindelse med opførelse af plejeboliger og ungdomsboliger på Sølund.

Pulje til renovering af veje og broer

Med IC2018 blev der afsat en pulje på 157,0 mio. kr. i 2018 til at imødegå yderligere nedslidning af veje og broer. Puljen udmøntes med vedtagelsen af budget 2018.

Pulje til renovering af bygninger

Med IC2018 blev der afsat en pulje på 200,0 mio. kr. i 2018 til at imødegå yderligere nedslidning af bygninger. Puljen udmøntes med vedtagelsen af budget 2018.

Pulje til grundkøb

Med IC2018 blev der afsat en pulje på 100,0 mio. kr. i 2018 til opkøb af grunde og byggerettigheder. Puljen udmøntes løbende af Økonomiudvalget.

1.6.3. Puljer vedrørende overførsler mv.

Tabel. Puljer vedrørende overførsler mv.

1.000 kr., løbende p/l	Udmøntning	2018	2019	2020	2021
DUT- pulje overførsler	TÆF	29.465	24.274	20.995	21.415
Pulje til merudgifter for forsikrede ledige	Hvis behov	27.715	28.269	28.834	29.411
Pulje til neutralisering af indtægter fra bloktilskud vedrørende overførselsudgifter	Opdateres i BF 2019	0	46.187	161.137	284.940
Pulje til overenskomstfornyelse	Løbende	344	351	358	365
Pulje til merudgifter til kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet	Hvis behov	27.279	27.715	28.159	28.610
I alt		84.803	126.796	239.484	364.741

*Udgifterne i denne tabel er angivet i løbende priser, og udgiftstallene for 2019-21 afviger derfor fra de øvrige afsnit, hvor udgifterne er angivet i 2018-priser.

DUT- pulje overførsler

Ved lovændringer bliver kommunerne kompenseret af staten som følge af DUT-princippet. Der indarbejdes derfor en pulje i budgetforslaget på 29,5 mio. kr. i 2018 til at håndtere konsekvensen af lovændringer, jf. afsnit 4.2.

Pulje til merudgifter for forsikrede ledige

Puljen er første gang afsat i budgetforslaget til 2013 og skal dække eventuelle merudgifter til forsikrede ledige. Puljen udgør 27,7 mio. kr. i 2018 svarende til Københavns Kommunes

nettoerudgifter, hvis ledigheden i Københavns Kommune for forsikrede ledige bliver 0,5 procentpoint højere end forventet. Puljen opjusteres med denne indstilling med 0,3 mio. kr. på baggrund af de nyeste skøn for antallet af forsikrede ledige.

Pulje til neutralisering af indtægter fra bloktilskud vedrørende overførselsudgifter

Kommunens overførselsudgifter i overslagsårene budgetteres ved at fremskrive med udviklingen i satsreguleringsprocenten. Der indarbejdes ikke nye skøn for konjunkturudviklingen, vedtagne reformer mv. Indtægter fra tilskud og udligning budgetteres imidlertid på baggrund af KL's tilskudsmodel, hvor der i budgetoverslagsårene bl.a. tages højde for vedtagne reformer på overførselsområdet. Kommunens udgifter og indtægter budgetteres derfor forskelligt på dette område, hvilket kan medføre en overvurdering af råderummet.

For at neutralisere effekten af indtægtsstigningen er der afsat en udgiftspulje under Økonomiudvalget. Med augustindstillingen nulstilles puljen i 2018, mens niveauet for overslagsårene er blevet revurderet ved at fremskrive kommunens udgifter til overførsler med KL's skøn for udviklingen i perioden.

Pulje til eventuelle merudgifter til kommunal medfinansiering af sundhedsvæsnet (KMF)

I 2018 træder en ny aldersdifferentieret model for KMF i kraft, som betyder, at kommunerne fremadrettet skal medfinansiere en større procentdel af udgifterne i de aldersgrupper, hvor kommunerne har størst mulighed for at forebygge indlæggelser. Den nye aldersdifferentierede model påvirker ikke psykiatrien og er udgiftsneutral for kommunerne under ét. Derudover er der foretaget to justeringer af modellen for KMF, som påvirker udgiftsniveauet allerede fra 2017 og frem: Kommunerne skal ikke længere medfinansiere genoptræning under indlæggelse eller overflytninger mellem sygehuse. Ændringerne medfører usikkerhed om udgiftsniveauet i 2018. For at imødegå denne usikkerhed afsættes der i 2018 en central pulje til eventuelle merudgifter til kommunal medfinansiering af sundhedsvæsnet, jf. afsnit 4.4.

2. Udvalgenes serviceudgifter i budgetforslag 2018

2.1. Serviceudgifter fordelt på udvalg

I tabellen nedenfor fremgår udvalgenes serviceudgifter for budgetforslag 2018.

Tabel: Udvalgenes serviceudgifter 2018-2021

1.000 kr., 2018 p/l	2018	2019	2020	2021
Revisionen	15.374	15.749	16.140	16.542
Borgerrådgiveren	9.232	9.537	8.581	8.796
Økonomiudvalget	1.753.559	1.692.954	1.714.834	1.729.066
Kultur- og Fritidsudvalget	1.452.687	1.442.017	1.445.580	1.481.295
Børne- og Ungdomsudvalget	10.266.982	10.591.755	10.940.185	11.348.022
Sundheds- og Omsorgsudvalget	4.262.450	4.368.597	4.474.506	4.611.158
Socialudvalget	5.351.300	5.457.838	5.552.844	5.673.826
Teknik- og Miljøudvalget	765.254	769.364	788.099	778.030
Beskæftigelses- og integrationsudvalget	839.918	859.476	861.430	878.673
I alt	24.716.756	25.207.286	25.802.199	26.525.406

Økonomiudvalget tiltrådte i forbindelse med juniindstillingen (Økonomiudvalget 13. juni 2017), at de indberettede budgetbidrag inklusiv de af Økonomiudvalget tiltrådte justeringer skulle danne udgangspunkt for det videre arbejde med udarbejdelsen af et samlet budgetforslag for Københavns Kommune for 2018.

Herudover indgår der i budgetforslaget for 2018 en række korrektioner, der er foretaget siden juni. Nedenfor uddybes de væsentligste korrektioner, som har påvirket niveauet for serviceudgifter siden juniindstillingen.

2.2. DUT-pulje vedrørende serviceudgifter

Efter offentliggørelsen af årets Lov- og Cirkulæreprogram (LCP) har Økonomiforvaltningen i dialog med forvaltningerne afklaret størrelsen af den samlede kompensation til udvalgene for kommunale mer- og mindreopgaver (DUT-kompensation). Den samlede kompensation opsplittes i en DUT-pulje vedrørende serviceudgifter og en DUT-pulje vedrørende overførsler mv., jf. afsnit 4.2.

Dette års LCP har medført, at der i budgetforslag 2018 på serviceudgifterne afsættes henholdsvis 8,9 mio. kr. i 2018, 10,8 mio. kr. i 2019 og 9,6 mio. kr. i 2020 og frem (2018 p/l). Servicepuljen er korrigeret med den mindre sag vedr. nedsættelse af gebyr på chaufførområdet, ændring af ligningslov angående nyt kommunalt E&E-system samt Overdragelse af it-system BYS. Ovenstående ændringerne udmøntes ikke til forvaltningerne.

Tabel. DUT-kompensation på service

1.000 kr., 2018 p/l	2018	2019	2020
KKs DUT-kompensation forudsat af stat	8.836	11.252	9.835
Bekendtgørelse om Trafik- og Byggestyrelsens gebyrer på vejtransportområdet (nedsættelse af gebyr på chaufførområdet)	41	41	41
Lov nr. 920 af 18. september 2012 om ændring af ligningsloven, lov om en børne- og ungeydelse og personskatteloven.	-	-520	-520
Overdragelse af ejerskab af it-systemet vedrørende Børne- og Ungeydelsen (BYS). (UDK)	-	-	224
Servicepulje, service	8.877	10.773	9.580

Med årets LCP er der en række sager, hvor der ifølge de berørte forvaltninger er forskel på den forudsatte DUT-kompensation fra staten og det af forvaltningernes vurderede udgiftsniveau. I disse sager er DUT-kompensationen indarbejdet i budgetforslaget for 2018, mens eventuel merkompensation kan rejses i budgetforhandlingerne, jf. kommunens bevillingsregler. Sagerne vedrører 1) ændring af lov om danskuddannelse, 2) udvidet obligatorisk krav om dansk, 3) genindførsel af retten til frit valg af tandpleje for børn under 16, 4) ændring vedr. fast læge på botilbud samt 5) vandområdeplaner 2015-2021. Herudover er der en DUT-sag vedr. oprettelse af særlige pladser i psykiatrien, hvor det er usikkert i hvor høj grad antallet af pladser er tilstrækkeligt i forhold til behovet i København.

DUT-korrektionerne vedrørende budget 2017 håndteres i 2. sag om bevillingsmæssige ændringer, der behandles af Økonomiudvalget den 23. august 2017. Fordelingen af DUT-sager på udvalg fremgår af bilag 3.

2.3. Fællesordninger og kommunens fællessystemer

Kommunens fællesordninger og fællessystemer består af:

- Forsikringsordningen
- Barselsfonden
- Arbejdsskadeordningen
- Lønkontraktsekretariatet
- Fællessystemer og driftsaftaler

Med augustindstillingen foretages justeringer af præmieopkrævning i forsikringsordningen i 2018. Der er ingen ændringer til de øvrige ordninger.

Forsikringsordningen

Som følge af ændringer i forvaltningernes ejendomsportefølje samt køretøjer og løsøre viser tabellen nedenfor de forventede præmieopkrævninger i 2018.

Tablel. Præmieopkrævningen fordelt på forsikringstyper 2018 (1.000 kr. 2018 p/l)

Forvaltning	Motor	Løsøre	Bygninger	I alt
BIF	351	253	524	1.128
BUF	1.817	8914	22.652	33.383
KFF	643	3080	5.869	9.592
SOF	2.316	1624	4.276	8.216
SUF	1.096	2020	3.157	6.273
TMF	6.708	689	2.417	9.814
ØKF (inkl. Revisionen)	468	537	6.100	7.105
I alt	13.398	17.118	44.995	75.511

Forsikringsordningen er en intern solidarisk ordning mellem udvalgene i Københavns Kommune. Ordningen omfatter forsikring af bygninger, løsøre, motorkøretøjer samt erhvervsansvar. Administrationen og udviklingen af den interne forsikringsordning varetages af Københavns Ejendomme & Indkøb (KEID).

Forvaltningernes betaling til forsikringsordningen udgør i alt 75,5 mio. kr. i 2018, jf. tabellen ovenfor. I forhold til IC2018 er fordelingen mellem forvaltningerne korrigeret i nedenstående tabel. De forventede betalinger til forsikringsordningen er korrigeret på baggrund af opdaterede fordelingsnøgler.

Tablel. Korrektion af forventet præmieopkrævning fordelt på forsikringstyper 2018 (1.000 kr. 2018 pl)

Forvaltning	Motor	Løsøre	Bygninger	I alt
BIF	-24	-1	-58	-83
BUF	-2	1.342	281	1.622
KFF	-50	316	432	698
SOF	3	-299	166	-130
SUF	17	-443	80	-346
TMF	53	-865	-2	-814
ØKF (inkl. Revisionen)	3	-52	-899	-948
I alt	0	0	0	0

Note: Minus indikerer færre udgifter for udvalget

2.4. Bevillinger der udløber i 2018

I forbindelse med tidligere budgetvedtagelser samt Overførselssagen 2016-2017 er der vedtaget en række midlertidige bevillinger. Borgerrepræsentationen besluttede med vedtagelsen af budget 2015, at hvert udvalg tager stilling til, om bevillingen skal indarbejdes i udvalgets faste ramme senest et år før en midlertidig driftsbevilling udløber.

I 2018 bortfalder bevillinger for i alt 173,8 mio. kr. på service jf. tabel. Korrigeret for fagudvalgenes budgetlægning er der med budgetforslag 2018 afsat 33,9 mio. kr. til bevillingsudløb. Derudover er der midlertidige bevillinger, som af forvaltningerne ikke vurderes at have et fortsat finansieringsbehov og bevillinger, der ikke ønskes videreført for 10,8 mio. kr. Bevillingsudløb i budgetforslag 2018 udgør dermed netto 129,1 mio. kr., jf. tabel.

Tabel. Bevillinger, der udløber fordelt på forvaltninger

1.000 kr., 2018 p/l	Bevillingsudløb	Videreførte bevillinger	Bevillingsudløb som ifølge forvaltningerne ikke er relevante at videreføre	Bevillingsudløb i alt
Økonomiudvalget	-2.972	-	-	-2.972
Kultur- og Fritidsudvalget	-16.812	-	193	-16.619
Børne- og Ungdomsudvalget	-54.861	32.841	475	-21.452
Sundheds- og Omsorgsudvalget	-5.088	1.067	4.022	-
Socialudvalget	-46.763	-	1.822	-44.941
Teknik- og Miljøudvalget	-23.480	-	4.266	-19.214
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget*	-23.791	-	-	-23.791
I alt	-173.767	33.907	10.779	-129.081

Note: * Herudover er der bevillingsudløb på -11,6 mio. kr. placeret på styringsområde Overførsler mv.

Der blev med budget 2017 afsat 62,6 mio. kr. (2018 p/l) til håndtering af udgifter til flygtninge i 2017. Disse udgifter indgår ikke i tabellen, men er sammen med en samlet oversigt over bevillinger, der udløber i 2018 opgjort i bilag 10. Oversigten har været i høring i forvaltningerne.

2.5. Movia

Movias bestyrelse har den 22. juni 2017 førstebehandlet Movias budget for 2018. Københavns budget nedjusteres på den baggrund med 6,6 mio. kr. i 2018. Budgetvedtagelsen samt den i juniindstillingen håndterede efterregulering af regnskab 2016 i 2018 medfører, at usikkerheden vedrørende Københavns Kommunes budget til busdrift i 2018 er reduceret. På den baggrund annulleres den tidligere indarbejdede buffer på 10 mio. kr. i 2018. Budgettet til busbetjening udgør herefter 314,7 mio. kr. i 2018.

Tabel. Regulering af budget til busbetjening

1.000 kr., løbende p/l	2018	2019	2020	2021
Budget til busbetjening med juniindstillingen til budget 2018	331.349	388.100	388.100	388.100
Justering som følge af Movias førstebehandling af budget 2018	-6.612	-8.576	-490	-2.601
Buffer annulleret i 2018	-10.000	0	0	0
Budget til busbetjening med augustindstilling til budget 2018	314.737	379.524	387.610	385.499

Budget 2018 er sammensat af en á conto betaling til Movia, Københavns Kommunes andel til tabt voldgiftsag mellem Movia og Trafik- og Byggestyrelsen, et beløb til vedligehold af trafikinformation på stoppesteder, mindre kapacitetsjusteringer på eksisterende ruter i forbindelse med eventuelt akut opståede behov mv. samt efterregulering af regnskab 2016 til afregning i 2018, jf. tabel. Som følge af usikkerheder i Movias kommende budgetter fastholdes en buffer på 10 mio. kr. i overslagsårene.

Åbningen af Cityringen i 2019 forventes at medføre en væsentlig tilpasning af busnettet i København samt Movias økonomi. Borgerrepræsentationen besluttede på møde den 15. december 2016 *at der i indkaldelsescirkulæret for 2018 (IC 2018) indarbejdes en pulje på 25 mio. kr. til busdrift fra 2019 og frem. Puljen skal dække de forventede merudgifter for det samlede busnet.*

Tabel. Sammensætning af budget til busbetjening

1.000 kr., løbende p/l	2018	2019	2020	2021
Movia budget (á conto)	343.488	341.524	349.610	347.499
Voldgift Movia og Trafik- og Byggestyrelsen	8.752	0	0	0
Vedligehold trafikinfo, rutejustering, mv.	3.000	3.000	3.000	3.000
Efterregulering af regnskab 2016	-40.503	0	0	0
Buffer	0	10.000	10.000	10.000
Bynet 2019	0	25.000	25.000	25.000
Samlet budget busdrift	314.737	379.524	387.610	385.499

2.6. Administrationsbidrag til Udbetaling Danmark

Udbetaling Danmarks (UDK) har den 1. august 2017 meddelt skøn over de enkelte kommuners administrationsbidrag til UDK for 2018. Sammenholdt med skøn for bidrag i overslagsårene 2019-2021 er Københavns Kommunes andel af administrationsbidrag til henholdsvis kundedrift og IT opgjort for 2018-2021.

Tabel. Administrationsbidrag UDK

UDKs budget, løbende p/l	2018	2019	2020	2021
Administrationsbidrag til kundedrift afsat i IC2018	82.889	63.784	63.150	64.431
Administrationsbidrag til IT afsat i IC2018 (2017 niveau)	6.652	6.745	6.839	6.935
Samlet budget	89.541	70.529	69.989	71.366
Administrationsbidrag til kundedrift, jf. UDK's budgetforslag 2018	86.031	72.768	66.937	65.958
Administrationsbidrag til it, jf. UDK's budgetforslag 2018	15.766	16.223	16.694	17.178
Samlet bidrag til UDK	101.797	88.991	83.631	83.136
Ændring	12.256	18.462	13.642	11.770
<i>heraf vedrørende kundedrift</i>	<i>3.142</i>	<i>8.984</i>	<i>3.787</i>	<i>1.527</i>
<i>heraf vedrørende it</i>	<i>9.114</i>	<i>9.478</i>	<i>9.855</i>	<i>10.243</i>

Med IC2018 udgjorde det samlede budget til UDK 89,5 mio. kr. i 2018. Det opdaterede budget for hhv. kundedrift og it i 2018 udgør henholdsvis 86,0 mio. kr. og 15,8 mio. kr., hvilket svarer til et samlet bidrag på 101,8 mio. kr. Sammenholdt med det indarbejdede niveau i IC2018 medfører skønnet et samlet finansieringsbehov på 12,3 mio. kr. i 2018.

Administrationsbidrag kundedrift

Københavns Kommunes andel af administrationsbidraget til kundedrift inden- og udenfor baseline stiger med 3,1 mio. kr. i 2018 sammenholdt med niveauet i IC2018, jf. tabel. Stigningen skal ifølge UDK ses i sammenhæng med bortfald af gebyrindtægter, opdateret skøn for aktivitetsmængder, effekt af kontanthjælpsloftet samt stigende portoudgifter. Genudbud af ny pensionsløsning medfører herudover højere IT-omkostninger i 2019. Justeringen finansieres af råderummet.

Administrationsbidrag IT

Københavns Kommunes andel af administrationsbidraget til it stiger fra 6,6 mio. kr. i 2017 til 15,8 mio. kr. i 2018. Det svarer til en stigning 9,1 mio. kr. ift. det indarbejdede niveau i IC2018. Udviklingen skal ses i sammenhæng med, at en række it-systemer er overgået fra Københavns Kommune til UDK i løbet af 2017, jf. tabel. Niveauet for administrationsbidrag til it i 2018 er fastholdt i 2019-2021.

Tabel. Forudsat overdragelse af it systemer til UDK

Område	Udløb	Forvaltning
Barselsdagpenge	4. kv. 2016	BIF
Familieydelse	2. kv. 2017	KFF
Boligstøtte	4. kv. 2017	KFF
Pension	2. kv. 2019	KFF

Kilde: KOMBIT og ATP's tidsplan for monopolbrudsprojekter af 28. juni 2017.

Overdragelsen af it systemer fra Københavns Kommune til UDK i løbet af 2017 medfører behov for at justere budgetterne for Kultur- og Fritidsforvaltningen med 14,9 mio. kr. fra 2018, jf. tabel.

Kultur- og Fritidsforvaltningens systemer til familieydelse forventes overdraget 2. kvartal 2017, mens systemer til boligstøtte forventes overdraget med udgangen af 4. kvartal 2017. Systemer til Social Pension forventes overdraget i 2. kvartal 2019, hvorfor budgettet ikke justeres. Der er i opgørelsen korrigeret for tidligere indarbejdet nedslag i budgettet for 2018 indarbejdet i augustindstillingen for budget 2017.

Tabel. Justering af budgetter ved overdragelse af it-systemer til UDK

	Helårsudgifter i 2017	Forventede udgifter i 2018	Nedslag ved overdragelse i løbet af 2017	Tidligere indarbejdet nedslag i budget 2017	Justering af budget 2018	Ændring af budget 2018
	2017 p/l	2017 p/l	2017 p/l	2017 p/l	2017 p/l	2018 p/l
Boligstøtte	15.470	0	-15.470	0	-15.470	-15.733
Familieydelse	3.650	0	-3.650	-914	-2.736	-2.783
Social Pension	14.233	14.233	0	-3.568	3.568	3.629
I alt	33.353	14.233	-19.120	-4.482	-14.638	-14.887

Sammenholdt med de øgede udgifter til administrationsbidrag til it tilføres råderummet samlet 5,8 mio. kr. Set i sammenhæng med finansiering af stigende udgifter til administrationsbidrag til kundedrift udgør den samlede råderumseffekt 2,6 mio. kr., jf. tabel.

Tabel. Finansieringsbehov

Finansiering it, løbende p/l	2018	2019	2020	2021
Finansieringsbehov administrationsbidrag kundedrift	3.142	8.984	3.787	1.527
Finansieringsbehov administrationsbidrag IT	9.114	9.478	9.855	10.243
KFF's budget justeres ifm. overdragelse af it-systemer til UDK	-14.887	-15.259	-15.640	-16.032
Samlet råderumseffekt	2.631	-3.203	1.999	4.262

Det bemærkes, at forudsætningerne for de indarbejdede nedslag i 2017 ikke er opretholdt som følge af eksterne leverandørers væsentlige forsinkelser. I overensstemmelse med augustindstillingen for budget 2017 opjusteres Kultur- og Fritidsforvaltningens budget for 2017 med 2,7 mio. kr. ifm. 3. sag om bevillingsmæssige ændringer. Justeringen finansieres af puljen til uforudsete udgifter i 2017.

2.7. Tjenestemandspensioner

Kommunen har udgifter til tjenestemandspensioner på henholdsvis service og vedrørende forsyningsvirksomheder. I 2018 forventes en samlet nettoudgift på 1.182,0 mio. kr., fordelt med 980,0 mio. kr. på service og 202,0 mio. kr. på forsyning, jf. tabel.

Tabel. Nettoudgifter tjenestemandspensioner i 2018 og overslagsårene

Mio. kr., løbende p/l	2018	2019	2020	2021
Service	980,0	1.005,0	1.032,0	1.058,0
Forsyning (Overførsler)	202,0	202,0	203,0	204,0
I alt	1.182,0	1.207,0	1.235,0	1.262,0

Grundlaget for budget 2018 samt udgifter i overslagsårene er på begge styringsområder udarbejdet med afsæt i den i kommunen hidtil anvendte prognosemodel, der indebærer en fremskrivning af den historiske udvikling i antallet af tjenestemandspensioner. Koncernservice har igangsat en revision af budgetteringsmodellen. Det opdaterede skøn medfører en samlet forøgelse af budgettet på 13,4 mio. kr. i 2018, jf. tabel.

Tabel. Ændringer ift. indarbejdet niveau i IC2018

Mio. kr., løbende p/l	2018	2019	2020	2021
Tjenestemandspension, service	8,4	5,8	2,9	-0,2
Tjenestemandspension, overførsler mv.	5,0	6,0	7,9	9,9
I alt	13,4	11,8	10,9	9,7

Tjenestemandspensioner (service)

Det er for udgifter til tjenestemandspensioner på styringsområdet service konstateret, at det samlede antal personer på ordningen pt. er stabilt, hvorved antalsfremskrivningen tilsiger uændrede udgifter til ordningen.

Det er konstateret, at enhedsudgiften på ordningen er stigende – den gennemsnitlige udgift til en person, der nyligt er pensioneret, er således i gennemsnit højere, end den gennemsnitlige udgift til en tjenestemandspensionist der forlader ordningen.

Den hidtidigt anvendte prognosemodel korrigerer ikke for udviklingen i enhedsudgifter, hvorfor budgettet i 2018 skønsmæssigt fastsættes til 980 mio. kr., mens budgettet i overslagsårene er en

prisfremskrivning heraf. I forhold til IC2018 hæves budgettet for tjenestemandspensioner på service med 8,4 mio.kr.

Koncernservice vil med IC2019 revidere forventningen til 2019 og frem.

Tjenestemandspensioner (forsyningsvirksomheder)

Der blev med IC2018 og med afsæt i den historiske udvikling i antallet af tjenestemandspensionister på styringsområdet *forsyningsvirksomheder* forventet faldende udgifter.

Til brug for budgetforslag 2018 er der i prognosemodellen indarbejdet opdaterede antalsforudsætninger, der indebærer et større antal tjenestemandspensioner i 2018 end forudsat med Indkaldescirkulæret for 2018. I medfør heraf er de forventede udgifter i 2018 opjusteret og tilsvarende udviklingen i overslagsårene revideret således, at de forventede udgifter nu falder mindre end hidtil forudsat. I forhold til Indkaldescirkulæret hæves budgettet for tjenestemandspensioner på forsyningsområdet med 5,0 mio.kr.

Der er i lyset af ordningens volumen ikke korrigeret for eventuelle ændringer i enhedsudgift på styringsområdet *forsyningsvirksomheder*.

Koncernservice vil med IC2019 revidere forventningen til 2019 og frem.

2.8. Vederlag til varetagelse af kommunale hverv

Den 9. maj 2016 indgik den daværende regering, Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance stemmeaftale om ændring af politikeres vederlæggelse, som er en opfølgning på de anbefalinger, som Vederlagskommissionen offentliggjorde den 18. januar 2016. I forlængelse heraf blev det i oktober 2016 aftalt, at vederlagsforhøjelsen skulle gælde for 2017 og frem. Kommunerne blev kompenseret i 2017, idet ændringen blev gennemført efter kommunernes budgetter for 2017 var vedtaget.

I 2018 bliver kommunerne ikke kompenseret, hvorfor der indarbejdes 2,6 mio. kr. i 2018 og frem i Økonomiudvalgets budget til forhøjelse af vederlag til fuldtidspolitikere.

2.9. Opdatering af model for indtægtsniveau på betalingsparkeringsområdet

Med IC2014 blev det vedtaget, at indtægtskravet for betalingsparkering fremover reguleres således, at det afspejler betalingsparkeringsstaksternes faktiske udvikling og ikke den kommunale pris- og lønfremskrivning (p/l) af det budgetterede indtægtsniveau. Reguleringen af indtægtskravet for betalingsparkering opdateres i augustindstillingen, eftersom p/l for 2018 har ændret sig i forhold til antagelsen i budgettet for 2017. I forbindelse med beregningen af det nye indtægtsniveau har Økonomiforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen konstateret, at indtægtsniveauet for betalingsparkering skal nedskrives i budgetperioden. Det budgetterede indtægtskrav i 2018 nedskrives med 8,9 mio. kr. (2018 p/l). Nedskrivningen af det budgetterede indtægtskrav er udgiftsneutral, da kommunens parkeringsindtægter modregnes i statstilskuddet, jf. Lov om nedsættelse af statstilskuddet ved forhøjelse af kommende parkeringsindtægter.

2.10. Analyse af tabslån

Teknik- og Miljøforvaltningen er i samarbejde med Økonomiforvaltningen i gang med at analysere den bevillingsmæssige udvikling af bevillingen Byfornyelse Ydelsesstøtte under styringsområdet Service, som dækker udgifter til lån optaget i forbindelse med byfornyelsesindsatser. Analysen har til formål at beregne den løbende korrektion af bevillingen og indarbejdes i IC 2019.

Teknik- og Miljøforvaltningen er fortsat i gang med at analysere låneporteføljen og udarbejder en prognose, der tager højde for inflations- og renteutviklingens indflydelse på de fremtidige ydelser på kommunens lån. Teknik- og Miljøforvaltningen kan forud for budget 2018 ikke vurdere størrelsen af den løbende reduktion på låneporteføljen, og den afledte ydelsesmæssige reduktion, som led i en eventuel korrektion af bevillingen Byfornyelse Ydelsesstøtte.

2.11. Socioøkonomisk udvikling på ældre- og sundhedsområdet

Økonomiforvaltningen har i samarbejde med Sundheds- og Omsorgsforvaltningen indgået aftale med KORA om en analyse af, hvordan udviklingen i Københavns Kommunes socioøkonomiske sammensætning påvirker kommunens udgiftsbehov på ældre- og sundhedsområdet. Der var forudsat afrapportering med augustindstillingen, men analysen forventes først at foreligge i efteråret 2017. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Økonomiforvaltningen vil på baggrund af analysens resultater vurdere muligheden for en model for indarbejdelse af den socioøkonomiske udvikling på ældre- og sundhedsområdet. Afrapportering og eventuelle forslag til model sker ifm. IC2019 med henblik på at indgå i arbejdet om kommunens demografiindstilling i foråret 2018.

2.12. Kræftplan IV og Demenshandlingsplan, jf. økonomiaftalen for 2018

Med Aftale om kommunernes økonomi for 2018 blev der afsat midler til Kræftplan IV. Samtidig blev der afsat midler til en national demenshandlingsplan. Københavns Kommunes samlede andel er 7,0 mio. kr. i 2018 stigende til 8,1 mio. kr. i 2021. Midlerne er afsat i en pulje som udmøntes ifm. forhandlingerne om budget 2018.

3. Udvalgenes anlægsudgifter i budgetforslag 2018

3.1. Anlægsudgifter fordelt på udvalg

I tabellen nedenfor fremgår kommunens samlede nettoanlægsudgifter på i alt 6,5 mia. kr. i budgetforslag 2018 fordelt på udvalg.

Tablel. Anlægsudgifter

Udvalg 1.000 kr., 2018 p/l	Udgifter 2018	Indtægter 2018	Netto 2018
Revisionen	0	0	0
Borgerrådsgiveren	0	0	0
Økonomiudvalget	3.835.460	-684.881	3.150.578
Kultur- og Fritidsudvalget	182.015	0	182.015
Børne- og Ungeudvalget	1.319.840	0	1.319.840
Sundheds- og Omsorgsudvalget	254.302	0	254.302
Socialudvalget	221.704	-14.235	207.469
Teknik- og Miljøudvalget	1.716.369	-319.406	1.396.964
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	8.559	0	8.559
I alt	7.538.249	-1.018.521	6.519.728

Anlægsudgifterne opgjort jævnfør bruttoanlægsdefinitionen i Aftale om kommunernes økonomi for 2018 udgør 7,3 mia. kr. Niveaueet opgøres eksklusiv bruttoanlægsudgifter på forsyningsområdet.

3.2. Maksimalpriser i byggeriet

Borgerrepræsentationen godkendte den 22. juni 2016 indstillingen om maksimalpriser i Københavns Kommunes byggeri. Priserne i budgetåret 2018 er baseret på maksimalpriserne vedtaget i budget 2017 og er som besluttet i indstillingen fremskrevet med prisreguleringen for anlæg, jf. Aftalen om kommunernes økonomi for 2018. De opdaterede maksimalpriser fremgår af bilag 12.

4. Udvalgenes overførsler mv. i budgetforslag 2018

4.1. Overførsler mv. fordelt på udvalg

I tabellen nedenfor fremgår kommunens samlede udgifter til overførsler mv. i budgetforslag 2018 fordelt på udvalg.

Tablel: Udvalgenes overførsler mv. i budgetforslag 2018

1.000 kr., 2018 p/l	2018	2019	2020	2021
Revisionen	0	0	0	0
Borgerrådgiveren	0	0	0	0
Økonomiudvalget	289.153	330.757	444.391	570.687
Kultur- og Fritidsudvalget	534.360	535.226	546.379	557.898
Børne- og Ungdomsudvalget	7.754	3.476	1.189	1.293
Sundheds- og Omsorgsudvalget	1.836.510	1.865.161	1.894.905	1.925.389
Socialudvalget	1.425.404	1.455.591	1.486.993	1.513.268
Teknik- og Miljøudvalget	51.216	53.421	2.992	2.809
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	6.207.005	6.288.158	6.403.853	6.538.389
I alt	10.351.401	10.531.790	10.780.702	11.109.733

Siden Økonomiudvalget den 13. juni 2017 tiltrådte de budgettrammer, som danner baggrund for kommunens budgetforslag for 2018, er der foretaget nedenstående justeringer.

4.2. DUT-pulje vedrørende overførsler mv.

Som hovedregel er DUT-kompensation og øvrige lovændringer indarbejdet i forvaltningernes skøn for udgifterne på overførsler mv. i forbindelse med forvaltningernes indmelding af budgetbidrag i foråret, jf. IC2018. På den baggrund er udgiftskønnet på overførsler for større sager som refusionsomlægningen allerede indarbejdet i budgetforslag 2018. Dog reguleres sager under Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens efterspørgselsstyrede indsats under overførsler mv. i forbindelse med indarbejdelse af DUT-kompensation på overførsler, da dette område er rammestyret.

Årets Lov- og Cirkulæreprogram har medført, at der i budgetforslag 2018 på styringsområdet Overførsler mv. er afsat i 29,5 mio. kr. i 2018, mens der afsættes 23,8 mio. kr. i 2019 og 20,2 mio. kr. i 2020 og frem (2018-pl), jf. tabel nedenfor.

Tabel. DUT-kompensation på overførsler mv.

1.000 kr., 2018 p/l	2018	2019	2020
Samlet ændring af BF2018, Overførsler mv.	29.465,1	23.798,3	20.180,2
- Efterspørgselsstyret indsats (BIF)	29.465,1	23.798,3	20.180,2

DUT-korrektionerne vedrørende budget 2017 håndteres i 2. sag om bevillingsmæssige ændringer, der behandles af Økonomiudvalget den 23. august 2017.

Fordelingen af DUT-sager på udvalg fremgår af bilag 3.

4.3. Nyt niveau for særligt dyre enkeltsager

Kommunerne kan hjemtage refusion fra staten for særligt dyre enkeltsager (SDE) svarende til en andel af de faktiske udgifter i personsager, der overstiger en given beløbsgrænse.

Budgetteringen af SDE (særligt dyre enkeltsager) i budgetforslag 2018 bygger på en lineær erfaringsbaseret metode. På baggrund af regelsættet for SDE, og med udgangspunkt i de seneste års regnskaberfaringer, er det forventede niveau for SDE således estimeret ved

- at opgøre de forventede udgifter vedrørende sager hørende til SDE ved at fremskrive regnskab 2016 til 2018 med den faktiske årlige prisudvikling i på SDE-området fra 2015 til 2016 (1,39 pct. p.a.).
- at beregne den forventede refusionsindtægt i 2018 svarende til den andel af udgifter til SDE-sager, der blev hjemtaget i refusion i 2016 (10,21 pct.)

Socialforvaltningen, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen og Økonomiforvaltningen er på den baggrund enige om, at indtægtsniveauet for SDE fastsættes til i alt 167,0 mio. kr. i budgetforslag 2018, som fordeles mellem forvaltningerne på baggrund af deres relative andel af den samlede SDE-indtægt i regnskab 2016, jf. tabel.

Tabel. Indtægter fra særligt dyre enkeltsager

Mio. kr., 2018 p/l	Fordeling mellem forvaltninger, pct.	Indtægter 2018 i augustindstillingen	Indtægter 2018 i IC	Forskel
Social-Forvaltningen	96,51	-161,2	-169,3	8,1
Børne- og Ungdoms-Forvaltningen	2,40	-4,0	-2,5	-1,5
Sundheds- og omsorgsforvaltningen	1,09	-1,8	-0,6	-1,2
I alt	100,00	-167,0	-172,4	5,4

4.4. Kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet (KMF)

I 2018 træder en ny aldersdifferentieret model for KMF i kraft, som betyder, at kommunerne fremadrettet skal medfinansiere en større procentdel af udgifterne i de aldersgrupper, hvor kommunerne har størst mulighed for at forebygge indlæggelser: 45 pct. for 0-2 årige, 20 pct. for 3-64 årige, 45 pct. for 65-79 årige og 56 pct. for 80+ årige. Den nye aldersdifferentierede model påvirker ikke psykiatrien og er udgiftsneutral for kommunerne under ét. Derudover er der foretaget to justeringer af modellen for KMF, som påvirker udgiftsniveauet allerede fra 2017 og frem: Kommunerne skal ikke længere medfinansiere genoptræning under indlæggelse eller overflytninger mellem sygehuse. Prognosen for 2018 for det somatiske område er lavet på baggrund KK's prognose kombineret med "skyggeberegninger" for konsekvenserne af den nye aldersdifferentierede model på 2015, 2016 og 2017-aktiviteten.

De store ændringer til afregningsmodellen for kommunal medfinansiering medfører væsentlig usikkerhed om udgiftsniveauet i 2018.

Københavns budget til KMF i 2018 ligger stort set på niveau med KL's skøn. Kommunens regnskabsresultat har i gennemsnit ligget 3,8 pct. over KL's skøn for København i 2013 -15. Der ses i denne sammenhæng bort fra 2016, da regnskabsresultatet var påvirket af implementeringen af sundhedsplatformen. KL's skøn tager ikke højde for eventuelle overskridelser af regionernes indtægtsloft, hvilket medfører merudgifter til kommunal medfinansiering i kommunerne.

For at mindske Københavns Kommunes budgetrisiko afsættes en pulje under Økonomiudvalget til eventuelle merudgifter til kommunal medfinansiering på 27,3 mio. kr. Puljen er opgjort pba. en opskrivning af KL's skøn for 2018 med 2,0 pct., svarende til 39,4 mio. kr. Niveauet korrigeres for forskellen mellem Københavns Kommunes og KL's skøn i 2018 på 12,1 mio. kr.

Tabel. Kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet

Mio. kr., 2018 p/l	2018
Københavns budget til KMF med juniindstillingen	1.982.617
KL's skøn for Københavns Kommune	1.970.485
Forskel mellem KL og Københavns skøn	12.131
Opskrivning af KL's skøn, 2 pct. af 1.970.485 til	39.410
Afsat pulje	27.279
Københavns budget til KMF med augustindstillingen	2.009.896

Det bemærkes, at den kommunale medfinansiering der overskrider regionernes lofter opsamles i ministeriet og returneres til kommunerne i den relevante region i forbindelse med midtvejsreguleringen i det efterfølgende år.

4.5. Beskæftigelsestilskud

På dagpengeområdet modtager Københavns Kommune et særligt beskæftigelsestilskud til at finansiere udgifter til A-dagpenge og løntilskud. Negative ubalancer på beskæftigelsestilskuddet dækkes af kommunens økonomiske råderum. I de seneste år har det været vanskeligt at forudsige udgifterne og indtægter dækket af beskæftigelsestilskuddet, som bl.a. ændrer sig betydeligt med de løbende ledighedsskøn. Det er således et område med væsentlig usikkerhed i budgetlægningen.

I IC2018 indgik et finansieringsunderskud på -86 mio. kr. på området for A-dagpenge og løntilskud. Finansieringsunderskuddet bestod af en positiv ubalance på 16 mio. kr. og en pulje til korrektion af indtægtssiden vedr. ubalance på beskæftigelsestilskuddet på -102 mio. kr. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har i forbindelse med budgetbidraget foretaget et nyt skøn for udgifterne på området i 2017 på 1.650 mio. kr., som dermed er 63 mio. kr. højere end i IC2018. Stigning skyldes hovedsageligt en stigning i antal forsikrede ledige og overgang til månedsbetalt ydelse. Økonomi- og Indenrigsministeriet har udmeldt det foreløbige beskæftigelsestilskud for 2018 på 1.514 mio. kr. Det medfører dermed et foreløbigt finansieringsunderskud på 136 mio. kr.

Beskæftigelsestilskuddet for 2018 bliver midtvejsreguleret i juli 2018 og efterreguleret i juli 2019 i henhold til den faktiske ledighedsudvikling hhv. på landsniveau og for landsdelen. Finansieringsunderskuddet på 136 mio. kr. for 2018 er således kun et foreløbigt resultat.

Den endelige opgørelse af ubalancen på beskæftigelsestilskuddet i 2016 udgør en ubalance på -172 mio. kr. (2018 p/l). For 2017 modtog København en negativ midtvejsregulering på -9 mio. kr. (2018 p/l).

Tabel. Balance på beskæftigelsestilskuddet for 2018

Mio. kr., 2018 p/l	2016	2017	IC 2018	August-indstilling 2018
	(endelig opgørelse)	(foreløbigt resultat)		
Beskæftigelsestilskud	1.568	1.583	1.603	1.514
Udgifter BIU	-1.740	-1.744	-1.587	-1.650
Balance	-172	-161	16	-136
Pulje til korrektion af indtægtssiden vedr. ubalance på beskæftigelsestilskuddet			-102	
I alt	-172	-161	-86	-136

Note:* Omregnet med afdæmpet satsregulering på 1,3 pct. i henhold til Økonomaftalen 2017

I forbindelse med offentliggørelse af Økonomisk Redegørelse i august vil udgiftssiden blive revurderet. Eventuelle ændrede udgiftsskøn kan indgå i budgetforhandlingerne.

4.6. Pulje til neutralisering af råderumseffekt for overførselsudgifter

Kommunens overførselsudgifter i budgetoverslagsårene budgetteres ved at fremskrive med udviklingen i satsreguleringsprocenten. Der indarbejdes ikke nye skøn for konjunkturudviklingen, vedtagne reformer mv. Indtægter fra tilskud og udligning budgetteres imidlertid på baggrund af KL's tilskudsmodel, hvor der i budgetoverslagsårene bl.a. tages højde for vedtagne reformer på overførselsområdet. Kommunens udgifter og indtægter budgetteres derfor forskelligt på dette område, hvilket kan medføre en overvurdering af råderummet.

Der er derfor afsat en pulje under Økonomiudvalget til at neutralisere denne råderumseffekt i 2019-2021. Puljen er opgjort ved at fremskrive kommunens udgifter til overførsler med KL's skøn for udviklingen i overslagsårene. Puljen fastsættes til 45,3 mio. kr. i 2019, 154,9 mio. kr. i 2020 samt 268,5 mio. kr. i 2021 (2018 p/l). Der er ikke afsat midler i puljen i 2018, hvor indtægter og udgifter er baseret på samme budgetforudsætninger.

4.7. Ændret skøn for efterspørgselsstyrede overførsler

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har siden juniindstillingen nedjusteret skønnet for de efterspørgselsstyrede overførsler i 2018 og frem med samlet 130 mio. kr. Fordelingen fremgår af tabellen nedenfor. Justeringen er indarbejdet i Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets budgetforslag for 2018. Det nye skøn tager udgangspunkt i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens skøn for 2017, Økonomisk Redegørelse per maj 2017, ny lovgivning, Aftale om kommunernes økonomi for 2018 og afdæmpet satsregulering.

Tablel. Ændret skøn for efterspørgselsstyrede overførsler

Mio. kr. 2018 p/l	IC2018	Forventet juni-indstilling	Forventet august-indstillingen	Afvigelse til juni-indstilling
Kontanthjælp mv.	2.613	2.464	2.390	-74
Forsikrede ledige	1.601	1.605	1.633	28
Sygedagpenge	817	789	710	-79
Øvrige ¹⁾	783	910	905	-5
I alt	5.814	5.769	5.638	-130

Note 1: Øvrige omfatter fleksjob, skånejob, ledighedsydelse, seniorjob og ressourceforløb.

De ændrede skøn indarbejdes i en pulje under Økonomiudvalget og udmøntes til Beskæftigelses- og Integrationsudvalget i forbindelse med TÆF 2018.

Finansministeriet udsender ultimo august ny Økonomisk Redegørelse. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Økonomiforvaltningen vil vurdere om skønnet eventuelt bør opdateres. Herudover vil refusionsprocenter blive revurderet. Eventuelle ændringer af skønnet kan indgå i forhandlingerne om budget 2018.

5. Finansposter

5.1. Budgettering af finansposter

Som en del af udvalgenes budgetbidrag har forvaltningerne i maj indleveret bidrag for finansposter.

Økonomiudvalget og Kultur- og fritidsforvaltningen har tilrettet skøn for kommunal indkomstskat, selskabsskat, ejendomsskat og tilskud og udligning i budgetforslag 2018, efter Økonomi- og Indenrigsministeriet i juni offentliggjorde de statsgaranterede beløb for 2018 i ”Kommunal udligning og generelle tilskud 2018”. Overslagsårene skønnes på baggrund af KL’s seneste skatte- og tilskudsmodel.

Budgettet for indtægten fra grundskyld og dækningsafgift samt udgifter til tilbagebetaling af for meget betalt ejendomsskat kvalitetssikres ultimo august på baggrund af SKATs seneste vurderingsændringer og halvårsregnskabet. Ved samme lejlighed vil budgettet for forskerskat blive kvalitetssikret på baggrund af de foreløbige optællinger for indtægten i 2017. Eventuelle justeringer håndteres i forbindelse budgetforhandlingerne.

5.2. Finansposter

Finansposterne består af renteudgifter og -indtægter, indtægter fra skatter, tilskud og udligning samt balanceforskydninger.

Københavns Kommunes finansposter udgør 42.274 mio. kr. på baggrund af budgetbidragene for 2018, samt Økonomi- og Indenrigsministeriets tilskudsudmelding for 2018 og SKATs ejendomsvurderinger fra 2018. Kommunens samlede indtægter fremgår af nedenstående tabel, hvor indtægter angives med negative fortegn. Negative tal i højre kolonne angiver merindtægter siden juniindstillingen.

Tablel. Ændringer i finansposter siden juniindstillingen

Mio. kr., 2018 p/l	Juniindstillingen	Augustindstillingen	Ændring
Skatter	-31.261	-31.813	-553
Kommunal indkomstskat	-24.662	-25.282	-620
Selskabsskat	-1.439	-1.468	-29
Anden skat på lignet visse indkomster	-149	-146	3
Grundskyld	-3.902	-3.799	103
Anden skat på fast ejendom	-1.109	-1.119	-10
Tilskud og udligning	-7.579	-7.157	422
Udligning og statstilskud	-6.018	-5.467	551
Udligning af selskabsskat	316	338	23
Udligning og tilskud vedr. udlændinge	-355	-338	17
Beskæftigelsestilskud	-1.603	-1.514	88
Midtvejsreguleringer	102	0	-102
Likviditetstilskud	0	-160	-160
Øvrige Tilskud	-20	-17	4
Renter	-95	-115	-20
Finansforskydninger	-3.510	-3.189	322
Likvide Aktiver	-3.038	-2.442	596
Indskud i Landsbyggefonden	294	486	192
Deponeringsfrigivelser	-223	-223	0
Deponeringer	38	38	0
Øvrige forskydninger	-784	-1.250	-466
Langfristet gæld	202	202	0
Finansposterne i alt	-42.445	-42.274	171

5.3. Skatter

Skatter er Københavns vigtigste indtægtskilde og udgør i augustindstillingen 31.813 mio. kr. De vigtigste er hhv. indkomstskat, ejendomsskat og selskabsskat.

Indkomstskat og selskabsskat

Den kommunale indkomstskat udgør i augustindstillingen 25.282 mio. kr. Dette er en opskrivning på 620 mio. kr. siden juniindstillingen. Niveaue er baseret på Økonomi- og Indenrigsministeriets statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2018, som er en fremskrivning af det faktiske udskrivningsgrundlag i 2015.

Københavns Kommunes indtægt fra selskabsskat udgør 1.468 mio. kr. i 2018, hvilket betyder, at indtægten per indbygger er højere end landsgennemsnittet. Tallet er 29 mio. kr. højere end i juniindstillingen. Den kommunale andel afregnes med tre års forsinkelse. Indtægten i 2018 vedrører derfor selskabsskatten i 2015. I budgetoverslagsårene antages indtægten at følge KL's skøn for hele landets udvikling.

Grundskyld og anden skat på fast ejendom

Ejendomsskat betales i form af grundskyld på afgiftspligtige grundværdier eller som dækningsafgift på offentlige ejendomme og private forretningsejendomme, og er i budgetforslaget samlet budgetteret til 4.918 mio. kr. Hertil kommer en budgetteret udgift på 50 mio. kr. til afsavnsrenter i sager om tilbagebetaling af grundskyld eller dækningsafgift, hvor borgere eller virksomheder får nedsat deres ejendomsvurdering, som budgetteres under renteposter.

Indtægten fra grundskyld forventes i 2018 at være 3.899 mio. kr., mens udgiften til tilbagebetalinger på baggrund af klagesager er budgetteret til 100 mio. kr. årligt.

Indtægten fra dækningsafgift, som betales på baggrund af den aktuelle vurdering, er budgetteret til i alt 1.269 mio. kr. mens tilbagebetalinger på baggrund af klagesager budgetteres til 150 mio. i 2018 og årene derefter.

Tabel. Ejendomsskatteområdet

Mio. kr., 2018 p/l	Juniindstilling	Augustindstilling	Ændring
Grundskyld	-3.902	-3.799	103
Grundskyld, indtægter	-4.002	-3.899	103
Grundskyld, tilbagebetalinger	100	100	0
Dækningsafgifter	-1.109	-1.119	-10
Dækningsafgifter, indtægter	-1.259	-1.269	-10
Dækningsafgifter, tilbagebetalinger	150	150	0
Ejendomsskatter i alt	-5.011	-4.918	93
Renter vedr. tilbagebetalinger*	70	50	-20
Ejendomsskatteområdet inkl. renter vedr. tilbagebetalinger	-4.941	-4.868	73

*Afsavnsrenter vedr. tilbagebetaling af grundskyld eller dækningsafgift er budgetteret under renteposter.

Budgettet for indtægten fra grundskyld og dækningsafgift samt udgifter til tilbagebetaling af for meget betalt ejendomsskat er blevet revurderet ultimo juli og kvalitetssikres ultimo august på baggrund af

SKATs seneste vurderingsændringer og halvårsregnskabet. Eventuelle justeringer håndteres i forbindelse med budgetforhandlingerne.

Øvrige skatter

Under øvrige skatter medregnes bl.a. dødsboskat og forskerskat. Indtægten herfra skønnes i 2018 at udgøre i alt 146 mio. kr. Der er tale om en nedjustering på 3 mio. kr. siden juniindstillingen, som skyldes et fald i dødsboskat.

5.4. Tilskud og udligning

Indtægten fra tilskud og udligning er budgetteret på baggrund af Økonomi- og Indenrigsministeriets udmeldte statsgaranti og udgør i alt 7.157 kr. i 2018.

Udligning og statstilskud

Indtægten fra landsudligningen, hovedstadsudligningen og statstilskud udgør i 2018 samlet 5.467 mio. kr., hvilket er en nedjustering på 551 mio. kr. siden juniindstillingen. Faldet skal bl.a. ses i lyset af et forbedret udskrivningsgrundlag for den kommunale indkomstskat, et lavere skøn for overførselsudgifter, som begge har betydning for det kommunale udligningssystem. Det bemærkes, at det lavere skøn for overførselsudgifter også har også medført fald i kommunens udgifter.

I lighed med tidligere år påvirker udviklingen i Københavns socioøkonomi kommunens indtægter. Fra 2017 til 2018 faldt indtægterne fra udligning med 98 mio. kr. som følge af en forbedret socioøkonomi. Faldet på 98 mio. kr. pr. år er videreført i overslagsårene.

Udligning af selskabsskat

For selskabsskat er udligningen 50 pct. Hvis indtægten fra selskabsskat pr. indbygger er dobbelt så høj som på landsplan, skal halvdelen af merindtægten betales i udligning. Københavns Kommunes udgift til udligning af selskabsskat budgetteres i 2018 til 338 mio. kr., hvilket er en opjustering på 23 mio. kr. siden juniindstillingen.

Udligning og tilskud vedr. udlændinge

Gennem udligningsordningen ydes et tilskud til dækning af merudgifter vedrørende indvandrere, flygtninge og efterkommere fra ikke-vestlige lande, som finansieres af kommunerne på baggrund af folketal. Københavns Kommunes indtægter fra ordningen udgør i 2018 511 mio. kr. mens kommunen bidrager med 849 mio. kr. Nettoindtægten er nedskrevet med 17 mio. kr. siden juniindstillingen.

Øvrige tilskud.

Den største post under øvrige tilskud er beskæftigelsestilskuddet, som skal finansiere kommunernes udgifter til forsikrede ledige. Indtægten herfra skønnes til 1.514 mio. kr. – et fald på 88 mio. kr. siden juniindstillingen. Justeringen skal ses i sammenhæng med reducerede udgifter på området.

I 2017 modtager kommunerne et ekstraordinært likviditetstilskud på 3,5 mia. kr. til, hvoraf 1,5 mia. kr. bliver fordelt efter folketal, og de resterende bliver fordelt efter økonomiske parametre i den enkelte kommune. København modtager i 2018 160 mio. kr. fra befolkningsdelen, men ingen af de

betingede midler. Tilskuddet indgår i økonomiaftalen for 2018 mellem KL og regeringen og indgik ikke i juniindstillingen.

Af andre tilskud kan nævnes tilskud til bedre dagtilbud, tilskud til generelt løft i ældreplejen, bidrag til tilskud til kommuner i hovedstaden med særlige økonomiske vanskeligheder samt kommunal tilskud til styrkelse af akutfunktioner i hjemmesygeplejen og kommunalt udviklingsbidrag til regionerne.

5.5. Renter

Københavns Kommune forventes i 2018 at have udgifter på 60 mio. kr. til betalinger af renter. Renteudgifterne vedrører hovedsageligt renter på tilbagebetalinger på baggrund af klagesager på ejendomsskatteområdet. Renteindtægterne skønnes med stor usikkerhed til at være 175 mio. kr. Indtægterne stammer fra forrentning – primært via kommunens investeringsforening – af Borgerrepræsentationens afsatte midler til anlægsprojekter, der endnu ikke er eksekveret samt deponeringer, der hovedsageligt er placeret i korte realkreditobligationer og investeringsforeninger.

Netto er renteudgifterne nedjusteret med 20 mio. kr. siden juniindstillingen. Dette skyldes et lavere skøn for renteudgifterne til betaling af afsavnsrenter i sager, hvor borgere eller virksomheder får nedsat deres ejendomsvurderinger af SKAT.

5.6. Balanceforskydninger

Balanceforskydninger omfatter bl.a. kassetræk, indskud i landsbyggefonden, deponeringer, lån til betalinger af ejendomsskat eller afdrag på kommunens langfristede gæld, som udgør 202 mio. kr. årligt.

Udviklingen i balanceforskydninger på 358 mio. kr. siden juniindstillingen afspejler primært anlægsperiodiseringer, samt bevillingsmæssige ændringer, der ikke påvirker kommunens økonomiske råderum, herunder reperiodisering af Indskud i Landsbyggefonden, samt tilbagebetaling af kommunens tilgodehavende vedrørende Nordhavnsvej.

Tilbagebetaling af Nordhavnsvej

Siden juniindstillingen er By og Havns bidrag til medfinansiering af Nordhavnsvej periodiseret fra 2017 til 2018 med 1. sag om bevillingsmæssige ændringer. Reguleringen har ikke råderumseffekt. Tilbagebetalingen forventes i alt at udgøre 515 mio. kr. og har modpost på kassen.

Merindtægter på betalingsparkering

Merindtægter fra betalingsparkering bliver modregnet i bloktilskuddet i det efterfølgende år, jf. ”Lov om nedsættelse af statstilskud til kommuner ved forhøjelser af kommunale parkeringsindtægter” fra 2011. Dette håndteres ved en reservation på kassen til modregningen. På baggrund af den seneste prognose fra Teknik- og Miljøforvaltningen for den forventede nedsættelse af statstilskuddet nedjusteres reservationen med 17,6 mio. kr. i 2018. Reservationen hæves i hele budgetperioden med 27 mio. kr. Reservationen har modpost på råderummet.

5.7. Halvårsregnskab for 2017

Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen får henholdsvis den 23. august og 31. august forelagt indstilling om forventet regnskab og halvårsregnskab for 2017.

Den reelle kasse kan på baggrund af halvårsregnskabet 2017 opgøres til 1.188 mio. kr. mod 761 mio. kr. opgjort ved regnskabsprognosen i maj 2017.

Stigningen skyldes overordnet set forventede mindreforbrug på overførselsområdet på samlet 226,6 mio. kr., som forvaltningerne har lagt i kassen eller som er indregnet med halvdelen i den reelle kasse i overensstemmelse med opgørelsespraksis. Beløbet skal ses i sammenhæng med bl.a. lovændringer og øvrige reguleringer, der medfører nedsættelser af bloktilskuddet. Midtvejsregulering af tilskud og udligning har en effekt på samlet 104 mio. kr. Hertil kommer nedsættelsen af kommunens serviceramme som følge af ændret p/l på 82 mio. kr., der udmøntes til forvaltningerne, men ikke påvirker kommunens finansiering. Hertil kommer en række øvrige sager.

Kommunen tilstræber et niveau i den reelle kasse på ca. 600-700 mio. kr., hvormed der er mulighed for at lade 488 mio. kr. indgå i budgetlægningen for 2018.

For en uddybende gennemgang af opgørelse af reel kasse henvises der til sag om halvårsregnskabet, som forelægges Økonomiudvalget 23. august 2017.

6. Den videre budgetproces mv.

6.1. Tidsplan

Økonomiudvalgets 1. behandling af budgetforslag 2018 sendes i høring hos Ældrerådene, Lokaludvalgene, Udsatterrådet og Handicaprådet med høringsfrist den 4. september 2017. Budgetforslaget 1. behandles i Borgerrepræsentationen den 31. august 2017 og indgår som udgangspunkt for forhandlingerne om budget 2018.

Fristen for indgåelse af budgetaftale og for ændringsforslag til budgetforslag 2018 er den 18. september 2017, kl. 12. Fristen for underændringsforslag er den 27. september 2017, kl. 12. Økonomiudvalget er dog undtaget fra disse frister. Budgetforslag 2018 andenbehandles i Økonomiudvalget den 26. september 2017. Københavns Kommunes budget for 2018 vedtages af Borgerrepræsentationen den 5. oktober 2017.

Økonomiforvaltningen står til rådighed for alle Borgerrepræsentationens medlemmer, såfremt der er spørgsmål til kommunens budget, produkterne til budgettet, processen for vedtagelsen af budgettet mv. Medlemmerne kan henvende sig herom til Økonomiforvaltningens direktion.

6.2. Den faseopdelte budgetproces

For at sikre at kommunerne set under ét overholder økonomiaftalens rammer for service, anlæg og skatter, koordinerer KL kommunernes budgetter som led i den faseopdelte budgetproces frem mod den endelige vedtagelse af de kommunale budgetter senest den 16. oktober 2017. Koordineringen kan medføre behov for, at den enkelte kommune justerer budgettet for 2018. Med indstillingen bemyndiges Økonomiforvaltningen i lighed med tidligere år til efter behov at reperiodisere anlægsmidler samt foretage justeringer af teknisk karakter mellem styringsområder efter indgåelse af en eventuel budgetaftale.

6.3. Kommende sager med betydning for budget 2018

Økonomiudvalget vil få forelagt følgende indstillinger med betydning for budget 2018:

- Indstilling om ”Tekniske ændringsforslag til budget 2018” (TÆF)
- Indstilling vedrørende valg af selvbudgettering eller statsgaranti i 2018
- Indstilling vedrørende kirkeligning
- Indstilling om Anlægsoversigten

6.3.1. Indstilling ”Tekniske ændringsforslag til budget 2018” (TÆF)

Økonomiforvaltningen samler alle tekniske ændringsforslag i en indstilling, der bliver behandlet i Økonomiudvalget den 26. september og i Borgerrepræsentationen den 5. oktober samtidig med vedtagelsen af budgettet for 2018.

Indstillingen indeholder:

- Alle budgetkorrektioner til budget 2018 og budgetoverslagsårene, der vedtages af Borgerrepræsentationen den 24. august og frem til vedtagelsen af budgettet den 5. oktober og således ikke indgår i budgetforslaget for 2018.
- Alle tekniske budgetkorrektioner mellem udvalg eller mellem et udvalgs bevillinger.

Hertil kan komme øvrige ændringer, som vil blive indarbejdet i indstillingen, hvis de er af en sådan karakter, at de jf. bevillingsreglerne gør, at de er berettiget til at indgå. Det er med til at sikre, at udgifterne vil fremgå korrekt på udvalg og bevillinger i det vedtagne budget 2018.

Flere af de puljer, der er afsat under Økonomiudvalget i kapitel 1, vil bl.a. blive udmøntet til de respektive udvalg i TÆF.

6.3.2. Indstilling vedrørende valg af selvbudgettering eller statsgaranti

Økonomiudvalget forventes den 26. september 2017 at få forelagt en indstilling om valg af selvbudgettering eller statsgaranti i 2018.

6.4. Overløb fra tidligere budgetaftaler, overførselssager samt beslutninger i Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen

I tidligere budgetaftaler og overførselssager samt i indstillinger behandlet af Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen er der besluttet, at en række emner på forskellig vis skal indgå i budgetforhandlingerne for 2018. Emnerne fremgår af bilag 13.

6.5. Status på anvendelse af Kvantum i budgetprocessen

I 2017 og 2018 overgår forvaltningerne løbende til det nye økonomisystem *Kvantum*. Det er hensigten, at Kvantum som udgangspunkt anvendes i processen for budgetlægningen for 2018 i takt med, at forvaltningerne overgår til Kvantum. I IC2018 blev det besluttet, at der skal gives status på anvendelse af Kvantum ifm. budgetprocessen.

Kvantum har ikke været anvendt til udarbejdelse af budgetforslag 2018. Kommunens eksisterende økonomisystem KØR har derfor været anvendt som systemunderstøttelse til den hidtidige budgetproces. Økonomiforvaltningen arbejder på nuværende tidspunkt sammen med Teknik- og Miljøforvaltningen, Socialforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen på at håndtere overgangen til Kvantum med henblik på at anvende Kvantum i den resterende del af budgetprocessen frem mod vedtaget budget, herunder indlæse budgetforslag 2018 i Kvantum. Implementering af det nye økonomisystem medfører afvigelser i forretningsgange og processer for systemunderstøttelse mv. af budgetprocessen i forhold til at anvende KØR. Økonomiforvaltningen er i dialog med de relevante forvaltninger herom.

Alternativt til anvendelse af Kvantum for den resterende del af budgetprocessen henvises til KØR og de gældende frister, retningslinjer og processer herfor, som fremgår af IC 2018.